

ADVIES Nr. 2.270

Zitting van dinsdag 21 december 2021

Ontwerp van KB integratie betaalde sportbeoefenaars in het algemeen socialezekerheidsstelsel van de werknemers

x x x

ADVIES Nr. 2.270

Onderwerp: KB integratie betaalde sportbeoefenaars in het algemeen socialezekerheidsstelsel van de werknemers

Bij brief van 8 december 2021 van de minister van Sociale Zaken, de heer F. Vandenbroucke wordt de Raad om advies gevraagd inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van verscheidene bepalingen betreffende betaalde sportbeoefenaars.

Het ontwerp van koninklijk besluit, dat uitvoering geeft hoofdstuk 4, titel 'sociale zaken' van het voorontwerp van Programmawet, en het voorontwerp van Programmawet zelf, houden het voorstel in dat de betaalde sportbeoefenaars sociale zekerheidsbijdragen afstaan zoals bepaald onder het algemeen stelsel van werknemers.

Het ontwerp van koninklijk besluit omvat concreet een schrapping van het forfaitair loonplafond voor beroepssporters, de onderwerping aan de loonmatigingsbijdrage, de toekenning van de sportbonus, het voorzien van een doelgroepvermindering en een toekenning van het recht op jaarlijkse vakantie. Het doel is om een gelijkschakeling met het stelsel van de gewone werknemers te bekomen.

Op basis van het verslag van de samengeroepen werkgroep heeft de Raad op 21 december 2021 volgend advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 8 december 2021 van de minister van Sociale Zaken, de heer F. Vandenbroucke wordt de Raad om advies gevraagd inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van verscheidene bepalingen betreffende betaalde sportbeoefenaars.

Inhoud en doel maatregel

Het ontwerp van koninklijk besluit, dat verdere uitvoering geeft aan hoofdstuk 4, titel 'sociale zaken' van het voorontwerp van Programmawet, en het voorontwerp van Programmawet zelf houden het voorstel in dat de betaalde sportbeoefenaars sociale zekerheidsbijdrage afstaan zoals bepaald onder het algemeen stelsel van werknemers.

Het ontwerp van koninklijk besluit omvat concreet een schrapping van het forfaitair loonplafond voor beroepssporters, de onderwerping aan de loonmatigingsbijdrage, de toekenning van de sportbonus, het voorzien van een doelgroepvermindering en een toekenning van het recht op jaarlijkse vakantie. Het doel is om een gelijk-schakeling met het stelsel van de gewone werknemers te bekomen door het opheffen van de grote discrepanties ten opzichte van de reguliere sociale zekerheidsbijdragen in het stelsel van de werknemers met het oog op een grotere rechtvaardigheid en een meer billijke verdeling van de lasten.

Zo wordt voorzien in:

- een wijziging van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, zodoende om de algemene integratie van alle professionele sportbeoefenaars mogelijk te maken;
- een wijziging van het koninklijk besluit van 10 augustus 1987 houdende vaststelling van de bijzondere regelen in verband met de toepassing van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 op de sportbeoefenaars, zodoende om het koninklijk besluit inzake arbeidsongevallen conform het nieuw voorstel te maken;

- een wijziging van het koninklijk besluit van 8 april 1989 tot uitvoering van artikel 38, § 3bis, derde lid van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, zodoende om de onderwerping van de betaalde sportbeoefenaars aan de loonmatigingsbijdrage mogelijk te maken;
- een wijziging van het koninklijk besluit van 17 januari 2000 tot uitvoering van artikel 2 van de wet van 20 december 1999 tot toekenning van een werkbonus onder de vorm van een vermindering van de persoonlijke bijdragen van sociale zekerheid aan werknemers met lage lonen en aan sommige werknemers die het slachtoffer waren van een herstructurering, zodoende om de toekenning van de sportbonus aan betaalde sportbeoefenaars verder uit te werken.
- een toevoeging van een hoofdstuk in het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen, zodoende om een doelgroepvermindering toe te kennen voor de personen bedoeld in artikel 353bis/16 van de programmawet van 24 december 2002.

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet een inwerkingtreding op 1 januari 2022.

Advies nr. 2.251 van 19 november 2021

De Raad verwijst in dit verband naar zijn advies nr. 2.251 van 19 november 2021 over het voorontwerp van Programmawet – Titel “Sociale zaken” en Ontwerp van koninklijk besluit houdende wijzigingen aan het koninklijk besluit van 8 april 1989 tot uitvoering van artikel 38, § 3bis, derde lid van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, en houdende wijzigingen aan het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector.

In het advies nr. 2.251 heeft de Raad zich onder andere uitgesproken over integratie in de algemene sociale zekerheid van de betaalde sportbeoefenaars zoals beoogd door hoofdstuk 4 van de Titel ‘sociale zaken’ van het voorontwerp van Programmawet.

Het voorontwerp van Programmawet doorloopt nog steeds de parlementaire procedure met het oog op de aanneming ervan tegen het einde van het jaar.

Het ontwerp van koninklijk besluit dat nu voorligt voor advies geeft aldus verdere uitwerking aan de integratie van de betaalde sportbeoefenaars in het algemeen socialezekerheidsstelsel van de werknemers zoals voorzien in hoofdstuk 4 van de titel 'sociale zaken' van het voorontwerp van Programmawet.

Tijdens zijn besprekingen in de werkgroep kon de Raad rekenen op de verduidelijkingen en expertise van de vertegenwoordigers van de beleidscel van de minister van Sociale Zaken, de heer F. Vandenbroucke, waarvoor de Raad hen dankt.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad herinnert aan zijn gezamenlijk ingenomen standpunt in het advies nr. 2.251 van 19 november 2021.

Meer specifiek stelt de Raad vast dat het ontwerp van koninklijk besluit, in lijn met het voorontwerp van programmawet, de integratie beoogt van de betaalde sportbeoefenaars in het algemeen socialezekerheidsstelsel van de werknemers.

De Raad verwijst ook hier naar zijn advies nr. 1.350 van 15 mei 2001 en stelt vast dat deze integratie in het ontwerp van koninklijk besluit verder wordt uitgewerkt en dat het forfaitaire loonplafond op basis waarvan de sociale bijdragen van de betaalde sportbeoefenaars worden berekend, wordt geschrapt. In één beweging wordt zo ook de uitsluiting van de sportbeoefenaars van de wetgeving inzake jaarlijkse vakantie ongedaan gemaakt.

De Raad verwijst daarvoor naar de Verklaring van de sociale partners naar aanleiding van 75 jaar sociale zekerheid, waarin zij hebben afgesproken "dat gekeken wordt naar de opportuniteit van diverse uitzonderingsregelingen", met name de gunstregimes inzake beroepsgroepen.

Op andere punten roept het ontwerp van koninklijk besluit echter een aantal bezwaren op. De Raad wil in huidig advies en op basis van de analyse van de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit ter zake volgende commentaren formuleren.

1. Verminderingen sociale zekerheidsbijdragen

- Structureel gunstregime

De Raad stelt vast dat het ontwerp van koninklijk besluit de nieuwe doelgroepvermindering voor de betrokken werkgevers en de sportbonus, zoals reeds voorzien in het voorontwerp van Programmawet, verdere uitvoering geeft.

De Raad herhaalt zijn standpunt over de onwenselijkheid om in de sociale zekerheid een nieuw structureel gunstregime (nieuwe doelgroepvermindering, sportbonus) te creëren.

Tijdens de besprekingen van werkgroep hebben de vertegenwoordigers van de beleidscel Sociale Zaken toegelicht dat de procentuele doelgroepvermindering behouden is en niet gekozen is voor het behoud van een forfaitaire doelgroepvermindering.

De creatie van bijkomende uitzonderingsregimes is tegen de geest van de Verklaring 75 jaar sociale zekerheid, die een duurzame sociale zekerheid vooropstelt. Als vanuit bepaalde doelstellingen inzake sportbeleid nood is aan specifieke structurele steunmaatregelen, dan komt het de daarvoor bevoegde overheden toe die te nemen in plaats van de financiering ervan af te wentelen op de sociale zekerheid van de werknemers. Ter zake kan verwezen worden naar de gelijklopende herhaalde adviezen van het Beheerscomité van de RSZ omtrent de federaal gefinancierde RSZ-verminderingen voor wetenschappelijk onderzoek.

De Raad wenst hierbij zijn opmerking uit het advies nr. 2.251 te herhalen waarbij de Raad opmerkt dat, hoewel in de memorie van toelichting van het voorontwerp van Programmawet staat dat “de maatregel vooral gevolgen zal hebben op de groep van de beter betaalde sportbeoefenaars (zonder gevolgen voor degenen die een salaris ontvangen dat onder het huidige plafond ligt)”, de Raad zich toch afvraagt of de methode die wordt voorgesteld, wel de meest doeltreffende methode is om dit doel te bereiken en om met name de hoogste lonen in de sector te treffen terwijl de lagere salarissen worden ontzien. De Raad stelt vast dat het advies nr. 2.251 op dit punt niet wordt gevolgd.

- Specifieke opmerking betreffende toepassing van cumul werkbonus en sportbonus

De Raad stelt vast dat het voorontwerp van Programmawet het aan de Koning overlaat om de nadere regels voor de doelgroepverminderingen op de persoonlijke bijdragen te bepalen, met als enige aanduiding dat de som van alle verminderingen, met inbegrip van – in voorkomend geval - de sociale werkbonus, het bedrag van de verschuldigde persoonlijke bijdragen niet mag overschrijden. Daarbij wordt in het midden gelaten welke van de verminderingen bij voorrang moet worden beperkt. Ook het ontwerp van koninklijk besluit laat dat in het midden.

De Raad merkt op dat indien eerst de sportbonus (forfait van 281,73 euro per maand), aangevuld met 60% vermindering van de resterende bijdrage zou worden toegepast en vervolgens de sociale werkbonus zou worden toegepast, dit in veel gevallen voor sportbeoefenaars met een laag loon zal leiden tot een sterke vermindering of zelfs het wegvallen van de sociale werkbonus. Dit zou dan als onbedoeld effect hebben dat dan ook de fiscale werkbonus voor de lage lonen geheel of gedeeltelijk wegvalt.

Daarom acht de Raad het wenselijk dat in de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit de volgorde waarin de sociale zekerheidsverminderingen toegepast moeten worden, gepreciseerd wordt. Dit houdt in dat bij overschrijding van de persoonlijke bijdrage eerst de vermindering in het kader van de specifieke doelgroepvermindering voor de betaalde sportbeoefenaar wordt beperkt, dit naar het voorbeeld van de bestaande regeling voor de samenloop van de sociale werkbonus en de werkbonus bij herstructureringen, waarbij volgens de RSZ-instructie bij voorrang de werkbonus herstructureringen wordt beperkt. Daarmee zou voor lage lonen de fiscale werkbonus gevrijwaard blijven.

2. Alternatieve financiering

Niettegenstaande dat deze operatie voor de sociale zekerheid extra inkomsten oplevert, heeft de Raad in zijn advies nr. 2.251 opgemerkt dat deze operatie impact heeft op de omvang van de structurele verminderingen.

Dit impliceert dat de alternatieve financiering moet worden verhoogd, zowel het forfaitaire bedrag voor overgangsjaar 2022 als de structurele alternatieve financiering vanaf 2023. De Raad neemt er akte van dat de vertegenwoordigers van de beleidscel van Sociale Zaken de sociale partners heeft uitgenodigd om een concreet voorstel te doen via het Beheerscomité van de Sociale Zekerheid, zowel voor het forfait voor 2022 als voor de structurele aanpassing van de alternatieve financiering vanaf 2023. Het voorstel zal gebaseerd moeten worden op een correcte inschatting van de extra impact op de structurele vermindering.

3. Jaarlijkse vakantie

De Raad stelt vast dat het ontwerp koninklijk besluit een inwerkingtreding voorziet op 1 januari 2022. Daar waar uit de verklaring van de vertegenwoordigers van de beleids-cel Sociale Zaken aanvankelijk bleek (advies nr. 2.251) dat het de intentie was om deze wettelijke regeling te laten ingaan vanaf het vakantiejaar 2023, met voorlopig behoud van de conventionele rechten op vakantiegeld voor 2022.

Om te vermijden dat er vanaf 1 januari 2022 in sommige situaties reeds vertrekvakantiegeld zou moeten worden berekend en tevens om te vermijden dat er een samenloop ontstaat tussen de wettelijke regeling inzake jaarlijkse vakantie en de bestaande extralegale regelingen, wijst de Raad op het belang van een overgangsregeling in 2022. Deze periode moet worden aangegrepen om de bestaande regels inzake extralegaal vakantiegeld aan te passen aan het nieuwe wettelijke kader.

De Raad vraagt aan de Regering om dit knelpunt snel op te nemen en om in verder overleg met de Nationale Arbeidsraad een adequate oplossing te vinden.

Tegelijk stelt de Raad vast dat het ontwerp van koninklijk besluit als uitzondering op de algemene regeling voor de werknemers het aanvullend vakantiegeld op basis van bestaande cao's niet wil onderwerpen aan de normale bijdragen voor de sociale zekerheid. De Raad ziet, vanuit het principe van gelijke behandeling, geen reden om hier in een uitzonderingsbepaling te voorzien. De nieuwe regeling zou in werking moeten treden op 1 januari 2023.

4. Verzekering tegen arbeidsongevallen

Tijdens de besprekingen in de werkgroep werd door de vertegenwoordigers van de beleids-cel van Sociale Zaken toegelicht dat het ontwerp van koninklijk besluit de op de betaalde sportbeoefenaars van toepassing zijnde reglementering inzake arbeidsongevallen onverkort van toepassing laat en enkel wijzigingen aanbrengt van legistische aard.

De Raad stelt evenwel vast dat de arbeidsongevallenverzekering aangepast zou worden voor bijna alle betaalde sportbeoefenaars (beroepsvoetballers en -wielrenners, maar ook andere professionele sportbeoefenaars, met uitzondering van de voetballers die reeds vallen onder het KB van 10/08/1987, d.w.z. diegenen die tussen 1239,47 euro en 10.824 euro/jaar verdienen). Net als voor de jaarlijkse vakantie stelt de Raad een overgangperiode voor, beperkt tot 2022, om binnen het beheerscomité arbeidsongevallen van Fedris de kwestie van de wettelijke verzekering tegen arbeidsongevallen nader te bespreken, in overleg met de sectorale sociale partners, met het oog op een structurele regeling vanaf 1 januari 2023. Er moet met name worden bekeken of de huidige uitzondering voor beroepswielrenners houdbaar is, vanuit het oogpunt van de gelijke behandeling enerzijds en van een passende bescherming tegen arbeidsongevallen anderzijds. Met deze overgangperiode zou eveneens de mogelijkheid worden geboden om de bestaande conventionele regelingen en extralegale verzekeringen aan te passen.
